

Factsheet DoeMee Onderzoek 2024

Energiebesparingsplicht en informatieplicht energiebesparing

Gemeente Gorinchem

Algemene informatie

De rollen en taken van gemeenten, provincies en omgevingsdienst met betrekking tot het toezicht op de energiebesparings- en informatieplicht zijn op dit moment **helder**.

De opdracht op toezicht en handhaving van de energiebesparingsplicht aan de omgevingsdienst is **niet** in de begroting opgenomen. **Het budget voor deze opdracht komt intern uit een reserve voor het thema Duurzaamheid. Vanaf 2025 wordt deze taken structureel opgenomen binnen het Jaarprogramma met de omgevingsdienst. Momenteel bekijkt gemeente Gorinchem de mogelijkheden de budgettaire mogelijkheden.** Er is **een** opdracht geformuleerd voor de omgevingsdienst over de invulling van toezicht en handhaving op de energiebesparingsplicht. **De werkzaamheden zijn benoemd in een opdrachtformulier.** De opdracht wordt in de praktijk **ook uitgevoerd. In 2022, 2023 en 2024 zet de gemeente de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid in voor energiebesparing bij bedrijven. Dit gebeurt op offertebasis. De afgesproken werkzaamheden heeft de Omgevingsdienst altijd naar behoren uitgevoerd. Dit zijn werkzaamheden als controles op wettelijke energiebesparende maatregelen, gesprekken met bedrijven die koploper zijn op duurzaamheid en inzetten op verduurzaming van bedrijven.**

Het budget voor de opdracht aan de omgevingsdienst wordt bepaald op basis van **afstemming over de werkzaamheden tussen de gemeente en de omgevingsdienst. Daarop stelt de omgevingsdienst een offerte op, waarin ook de bijdrage van de provincie in is verwerkt. De gemeente controleert deze offerte en scherpt naar wens de offerte passend aan.** Om te sturen op de taak van de omgevingsdienst m.b.t. toezicht en handhaving van de energiebesparings- en informatieplicht **vindt periodiek overleg over de voortgang plaats.**

De gemeente Gorinchem geeft zelf **geen** invulling aan toezicht en handhaving van de energiebesparings- en informatieplicht energiebesparing, naast de taken die bij de omgevingsdienst zijn belegd sinds 1 juli 2023. **Alles was en is belegd bij de omgevingsdienst.**

Informatievoorziening

Er zijn **geen afspraken gemaakt** over de monitorings- en verantwoordingsinformatie met de omgevingsdienst m.b.t. de energiebesparingsplicht. Er zijn **ook geen** KPI's afgesproken met omgevingsdiensten over de monitorings- en verantwoordingsinformatie m.b.t. de energiebesparingsplicht.

De gemeente Gorinchem ontvangt **tussentijdse informele terugkoppeling** over de resultaten van de handhaving van de energiebesparingsplicht van de omgevingsdienst. De rapportages die door de omgevingsdienst aan de gemeente worden verstrekt **leveren op sommige punten adequate informatie** over de uitvoering van toezicht en handhaving op de energiebesparings- en informatieplicht. **De energiecontroles worden uitgevoerd, en de gemeente ontvangt een afschrift van elke energiecontrolebrief. Wanneer nodig, vraagt de gemeente naar extra informatie over de controles in de tussentijdse overleggen. Over het algemeen zijn de afschriften voldoende om toezicht te houden op het proces.** De rapportages geven **geen**

adequate informatie over de bereikte resultaten. **Dit is een belangrijk punt wat de gemeente ook aangeeft bij de omgevingsdienst: 'hoe maken we inzichtelijk welk effect de energiecontroles hebben, hoe monitoren we het?' In 2024 wil de omgevingsdienst hier een dashboard voor opstellen en alle beschikbare data daarin verwerken. Dit staat nog in de kinderschoenen, maar heeft wel de aandacht.**

Vanuit de gemeenteraad zijn er **nooit** vragen/opmerkingen gekomen over de uitvoering van toezicht en handhaving op de energiebesparingsplicht door de omgevingsdienst. Over de bereikte resultaten (zoals reductie CO2 en vermindering verbruik van gas en elektriciteit) zijn vanuit de gemeenteraad **ook geen** vragen/opmerkingen geweest.

Omgevingsdienst en gemeente Gorinchem

Algemene informatie

De rollen en taken van gemeenten, provincies en omgevingsdienst met betrekking tot het toezicht op de energiebesparings- en informatieplicht zijn op dit moment **helder**. De energiebesparingsplicht is **als apart taakveld onderdeel van het VTH-stelsel**.

Resultaat

Er is **volledig** zicht op het aantal bedrijven dat valt onder de energiebesparings- en informatieplicht. **Deze informatie downloadt de omgevingsdienst bij het e-loket van RVO.nl. Daarnaast verzamelt de omgevingsdienst een deel van de informatie zelf.**

Er is **volledig** zicht op het aantal bedrijven dat zich niet aan de informatieplicht energiebesparing houdt. **Deze informatie downloadt de omgevingsdienst bij het e-loket van RVO.nl en combineren zij met bedrijven waarvan zij weten dat zij aan de energiebesparingsplicht moeten voldoen. Daarnaast verzamelt de omgevingsdienst een deel van de informatie zelf.** Er wordt **per brief / e-mail en telefonisch** contact gemaakt met bedrijven die niet voldoen aan de informatieplicht energiebesparing.

Organisatie van het toezicht

De omgevingsdienst handhaaft op de uitvoering van de energiebesparingsplicht en informatieplicht energiebesparing door **specifieke energiecontroles uit te voeren aan de hand van de erkende maatregelenlijst**. Het aantal bedrijven dat per jaar wordt gecontroleerd wordt bepaald aan de hand van **een kengetal en het beschikbare budget**. Naar schatting heeft de omgevingsdienst nog **5-10 jaar** nodig om alle bedrijven en instellingen binnen de gemeente/provincie te controleren op de energiebesparings- en informatieplicht.

De omgevingsdienst stelt **prioriteit in de te controleren bedrijven op basis van interne afspraken. Vanaf 2025 en 2026 waarschijnlijk op basis van VTH risicoanalyse.**

Kwantitatieve informatie

Onderstaande tabel bevat informatie over het aantal gecontroleerde bedrijven en de ureninzet op jaarbasis door de omgevingsdienst in de periode 2019 – 2023.

Jaar	Aantal bedrijven gecontroleerd	Ureninzet op jaarbasis
2019	26	416
2020	30	480
2021	50	800
2022	41	656
2023	41	656

Onderstaande tabel bevat informatie over het percentage bedrijven waar overtredingen zijn aangetroffen voor en na hercontrole tussen 2019 en 2023.

Jaar	% overtredingen bij eerste controle	% overtredingen bij hercontrole
2019	18	25
2020	15	0
2021	56	0
2022	32	0
2023	71	0

Na 1^e hercontrole zijn bijna altijd alle maatregelen genomen of worden de laatste zaken door de omgevingsdienst administratief afgehandeld.

Onderstaande tabel bevat informatie over het aantal jaarlijks geconstateerde overtredingen tussen 2019 en 2023.

Jaar	Aantal overtredingen
2019	-
2020	-
2021	-
2022	-
2023	-

Onderstaande tabel bevat per jaar informatie over het aantal bedrijven dat een 'vooraankondiging last onder dwangsom' of overige repressieve handhaving heeft ontvangen tussen 2019 en 2023.

Jaar	Vooraankondiging last onder dwangsom	Overige repressieve handhaving opgelegd
2019	-	-
2020	-	-
2021	-	-
2022	-	-
2023	0	0

Er heeft nog geen repressieve handhaving plaatsgevonden en er zijn dus **geen sancties opgelegd**.

De omgevingsdienst heeft **geen zicht op het energiebesparingspotentieel bij bedrijven en instellingen en de totaal gerealiseerde energiebesparing**.

Jaar	Gerealiseerde energiebesparing in kWh	Gerealiseerde energiebesparing in m3
2019	-	-
2020	-	-
2021	-	-
2022	-	-
2023	-	-

De totaal gerealiseerde energiebesparing is indicatief per jaar in onderstaande tabel weergegeven:

Jaar	Gerealiseerde energiebesparing in kWh	Gerealiseerde energiebesparing in m3
2019	-	-
2020	-	-
2021	-	-
2022	-	-
2023	-	-

In de beantwoording op de enquête is geen informatie opgenomen in de getroffen energiebesparende maatregelen in de periode 2019 tot en met 2023 door bedrijven en instellingen.

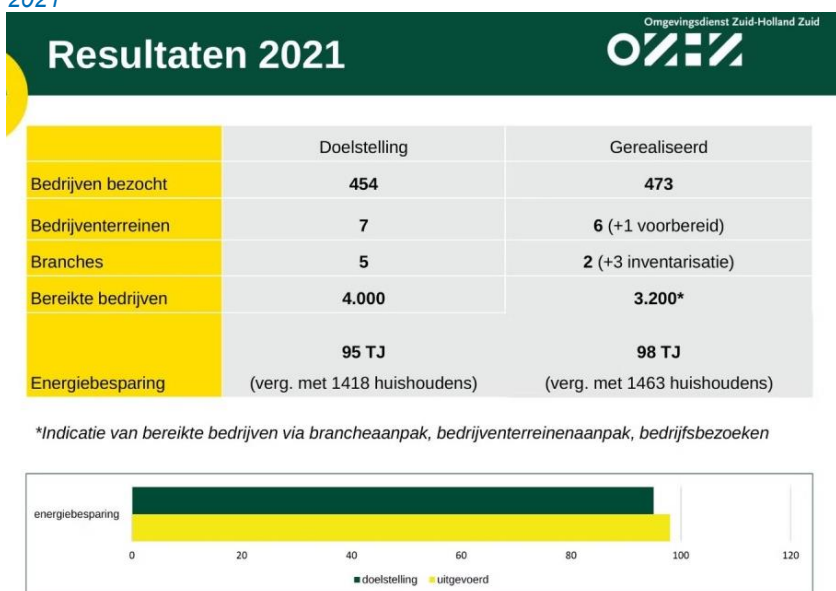
Aanvullende documentenanalyse

Categorie	Aanwezig?	Aanvullende informatie
Begroting	√	
Opdracht	√	
Beleidsstukken	x	
Werkprogramma	x	
Voortgangsrapportage	√	Energiecontroles 2021-2023; prestatieverklaring Werkzaamheden E-agenda 2023 – Gorinchem
Aanvullend	√	roadmap 2020-2024; Begeleidende memo gemeente Gorinchem – energiebesparende bedrijven

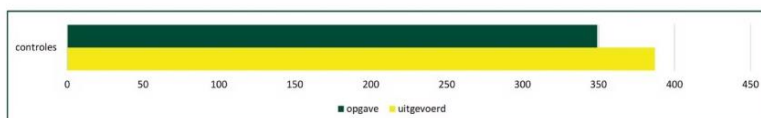
Voortgangsrapportages

De omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid heeft de volgende resultaten gedeeld:

2021

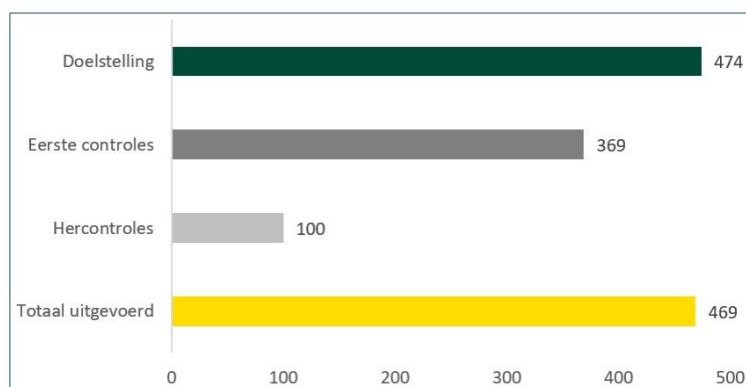

	AL	DO	GO	HG	HIA	HW	ML	PA	SL	ZW	PZH	Totaal
Bedrijfsbezoeken gepland (opgave)	24	67	20	24	22	51	34	29	25	48	8	349
Energiecontroles	15	73	28	3	13	56	33	15	19	27	5	282
Hercontroles	5	22	16	8	8	19	9	4	7	7	0	105
Bedrijfsbezoeken (uitgevoerd)	20	95	44	11	21	75	42	19	26	34	5	387

2022

Ingezoomd op toezicht 2022

	AL	DO	GO	HG	HIA	HW	ML	PA	SL	ZW	PZH
Gepland	22	67	57	23	22	108	57	28	36	49	5
Gerealiseerd	22	64	46	43	26	101	46	28	37	49	6

E-Agenda 2023 informatieplicht

	Gepland 2023	Gerealiseerd Oktober 2023	
Gemeente Alblasserdam	39	46	118%
Gemeente Dordrecht	168	177	105%
Gemeente Gorinchem	103	101	98%
Gemeente Hardinxveld-Giessendam	21	24	114%
Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	29	24	83%
Gemeente Hoeksche Waard	158	166	105%
Gemeente Molenlanden	74	64	86%
Gemeente Papendrecht	45	53	118%
Gemeente Sliedrecht	66	76	115%
Gemeente Zwijndrecht	63	50	79%
Totaal	766	781	109%

Administratief toezicht is de basis voor de energiecontroles:

- Opvragen energiegegevens (informatieplichtig ja/nee)
- Oproepen tot rapportage informatieplicht

Verkleinen blinde vlek onbekende bedrijven in de regio.

Aanvullend

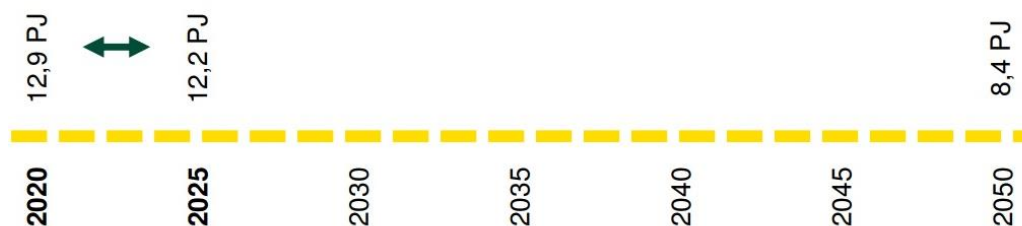
Aanvullend op bovenstaande resultaten is de roadmap 2020-2024 met ons gedeeld waarin de doelstelling voor energiebesparing is opgenomen evenals bereikte en bezochte bedrijven.

Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid

Roadmap 2020-2024

730TJ besparing

- 2.874 bedrijven bezocht
- 19 branches betrokken
- 40 bedrijventerreinclusters benaderd
- tot 16.000 bedrijven bereikt

Er is ook een begeleidend memo gedeeld voor de gemeente Gorinchem over de Energie-agenda die is opgesteld voor 2020-2024. In het programma wordt ingezet op drie pijlers: reguleren, stimuleren en faciliteren. Vanaf 2022 is de gemeente Gorinchem een nauwere samenwerking

aangegaan met de OZHZ. Dit heeft geleid tot offerte met maatwerk voor onze gemeente. Voor 2022 en 2023 is het volgende uitgevoerd:

- 2021: 44 energiecontroles
- 2022:
 - 37 energiecontroles: In oktober 2022 gaf OZHZ aan dat er een misrekening is geweest. In 2021 zijn 44 energiecontroles uitgevoerd in plaats van 20. Deze 'plus' is afgetrokken van de 57 controles in 2022. Hierdoor komt het aantal energiecontroles op 33 controles in 2022. Door ruimte in de offerte (minder Koplopersgesprekken) is afgesproken om extra energiecontroles uit te voeren. OZHZ is daarbij gekomen tot 4 extra energiecontroles in 2022.
 - 4 koplopers geïnterviewd: OZHZ en Gorinchem zijn tot 9 koplopers gekomen. Het is gelukt om met 4 bedrijven een gesprek te voeren.
 - Branche aanpak horeca en zorg (regionaal traject)
 - 9 energiescans bij MKB: de uren voor dit onderdeel zijn ingezet om uitvoering te geven aan de motie om lokale winkeliers de energiecrisis door te helpen. Lokale winkeliers kunnen een gratis energiescan aanvragen en een energieadviseur van OZHZ voert die dan uit.
- 2023:
 - 41 energiecontroles
 - 139 controles informatieplicht
 - Branche aanpak zorg (regionaal traject)